

"SVOBODA" (Ukrainian Daily) FOUNDED 1893. Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Расово Несконсолідована Нація

Недавні вибухи пристрастей між білими та чорними в Дітроїті, а попередно вибухи між мексиканцями та білими американцями в Каліфорнії, викликали поважну застанову між провідними умами Америки. Появилися найсамперед звіти комісії федеральних, стейтвних, а то й приватних, або інформації приватних осіб про настрої між расами. На зверх виглядає, що ненависть вибухла тому, що обі раси занадто близько стрінулися в часі перелюднення в тих околицях, де вони перше не стрічалися. Це лише поверховна оцінка. Вона стверджує ту правду, що між обома расами панує нехтіть і, що треба лише якоїсь притоки, щоб ця ненависть спалахнула.

Чи інші союзники признали Карпатську Україну Бенешови, цього нам годі ствердити, але замітне це, що для Бенеша істнує „головний союзник“ себто чехів. Чехи, що має нби то по думці Бенеша мати дефінітивний голос вирішувати такі справи як та, чи Карпатська Україна малаб припасти Чехословаччині, чи ні.

Безумовно заява та вельмицікава тим, що д-р Бенеш веде далі ту закулісову тайну політику торгу народами чи їх частинами, що довела до цієї світової війни. Та не менше важне, що для Бенеша Росія вже є тим диктатором, що признає краї та народи тому чи другому у підданство; от як у наміченим випадку Карпатську Україну Бенешови. Правда в Америці думають трохи інакше про волю народів, а Союзні Держави мають свою карту волі народів, що звється Атлантийським Чартером, яка нічого не говорить, щоб „головний союзник“ мав якнебудь право дарувати частини народів комунедь, які не є його власністю.

Чи інші союзники признали Карпатську Україну Бенешови, цього нам годі ствердити, але замітне це, що для Бенеша істнує „головний союзник“ себто чехів. Чехи, що має нби то по думці Бенеша мати дефінітивний голос вирішувати такі справи як та, чи Карпатська Україна малаб припасти Чехословаччині, чи ні.

Інвазія Європи Почалась

Коли в суботу генерал Айзенгавер подав газетарам вістку, що альянтська інвазія Європи вже почалась інвазією італійського острова Сицилії, вістка певно поразила весь світ, не дивлячися на те, що її ждали від довшого вже часу. Адже тут сталося те, про що пропагандисти Гітлера довго говорили, що Альянти на це не зважуться. А вже тут рішилися на інвазію морем ті, котрих назвав військовими ідіотами Гітлер, котрий не важився на шось подібне, дарма що він себе вважає найбільшим модерним мілітарним переможцем.

Як д-р Бенеш Розуміє Повоенну Демократію?

В своїх численних поїздках по Злучених Державах д-р Бенеш виголошує промови теж на тему майбутнього політичного устрою центральної Європи. Поміж іншими питаннями вчасі недавньої своєї мови він теж торкнув справу Карпатської України. Перед чеськими та словацькими представниками заявив він, що справа „Підкарпатської Русі“ для чехів вирішена. Бенеш сказав, що союзники вже тепер визнали Карпатську Україну за часть Чехословацької Республіки, але що найважніше „головний союзник, що має в тій справі найбільший голос, рішив її дефінітивно“.

Проф. Микола Чубатий.

„Як ви вийшла з ями, світ мені піднявся. В мене є муж, чесна, добра душа, шанує, любить, береже мене, пильні не дасть на мене пасті; в мене хлопчик, синочок, вітха моя!... Далі — мені все легше, все веселіше. В мене і дочка: ото Наталку бачили? Другий рік замужем, на подолі; ото її і дитина. Друга дочка піростає і теж буде красива. Мої дочки, кажуть, по мені легко дихати: я почала розуміти, що я вже мати, що треба думати об дітях, та дальше — вдарила лихом об землю.“

Вона істинна правда була усюмо, що я отсе розсказував. Ще й теперічки є у Харкові на Гончарівці старі люди, що чули від батьків своїх, а декотрі і сами знають що Галочку і що з нею і як поведілося. Пан-отця її по влучилому звали і Литвином, так і вона від того звалася „Литвинівна“. Двір Олексія Таранця був саме на вулиці „Довгальова“, що на Гончарівці, і часточка його під двором міщанина Головина, супроти Сіркового двора яркяз; а більша часть відійшла на площу, де стоять жандармські коноші.

ГРИГОРІЯ КВІТКА-ОСНОВЯНЕНКО

ЩИРА ЛЮБОВ

„Я його любила кріпко“, розсказувала Галочка: „і дитинно, щоб йому шастя дало, пішлаб на усяку муку. Не легка мука, як я і заміж пішла, щоб його відлучити від мене. Йшла і сама не знаю, за кого йду і дрячого йду. Точнісінько, як у сні була! Нічого не розберу, що робиться, а усе поспішаю... Не схаменулася і заміж пішовши. Усе ніби я є у своїйому умі була. Як ось приїхав і Семен Іванович. Як я вийшла до нього, що з ним говорила, нічого не тямлю, бо на мене затім прийшла така гарячка, що я шість неділь не уставала. Думали, зовсім вмеру!“

„Старший хлопець, Семен, парень друзяка. На той рік, діждемо, будемо женити Інші хлопята піростають: інший у реместві, а інший письма вчиться.“

„А якже? Усяк день молюся за нього, щоб йому Бог післав шастя за те, що він мене хотів, по його думці, шастливо зробити. Тепер, як чу-“

„Хто властиво тепер на Карпатській Україні є за Чехословаччиною? Ніхто! Мабуть за Чехословаччиною є одиникий чоловік, що сидить нині у Національній Чехословацькій Раді в Лондоні д-р Павло Цібере. Припадково мав я спосібність пізнати цього чоловіка на терені міжнародного католицького життя. Є це чеський урядовець з бущого земського уряду в Ужгороді. Людина цілком ніяких політичних переконань. Супроти українства значився тим, що на міжнародній терені інтригував проти українців Західної України та звязався зі всіми противниками українців, навіть з поляками. Моя думка, що він репрезентує тільки себе самого та свою посаду в земськїм уряді й більш нікого.“

Відношення українського народу до чеських посягань ясні. Підкарпатська Україна є частина українського національного організму і український нарід не має до дарування ніякого свого члена, навіть одного пальця, бо кожна втрачена ділянка болить цілий організм. Практично кожний український чоловік мусить домогатися, щоб карпатським українцям була признана можливість вирішити плібсцитом, де хотять належати: до України за Карпатами чи деінде — до Мадяричини чи Чехословаччини. Мабуть чеські права тут найменше угрунтовані.

